

По повод кончината на Президента Желю Желев

Спомени на японския посланик Такаши Коидзуми

На 30 януари 2015 г., на 79 годишна възраст, почина бившият президент г-р Желю Желев. На 3 март той щеше да навърши 80 години. Поднасям моите най-искрени съболезнования по повод на неговата кончина.

На 1 февруари в църквата „Св. Александър Невски“ се състоя официалната траурна церемония. Този ден бе обявен и за ден на национален траур. На церемонията присъстваха президентът Росен Плевнелиев, председателят на Народното събрание Цецка Цачева, министър-председателят Бойко Борисов, официални лица от всички сектори, както и президентите на Македония, Албания, Косово, Босна и Херцеговина. Като извънреден и пълномощен посланик на Япония, аз също присъствах на траурната церемония в качеството си на представител на японската държава и имах възможност да поднеса лично съболезнования на Станка, дъщерята на г-р Желев. В този момент на лицето ѝ се появи лека усмивка и тя спомена, че баща ѝ е обичал Япония и е заявил, че ще продължи да бъде неин верен приятел. В потвърждение на думите на Станка, бившият президент г-р Желев бе наистина важен приятел за Япония.

Д-р Желю Желев бе първият президент на Република България в периода от 1990 до 1997 г. През ноември 1989 г. след разпадането на берлинската стена, рухна и режимът на Тодор Живков. След това България тръгна по пътя към демократизация. Д-р Желев бе именно президентът, който заста на начело на нацията по нейния път към демокрация в най-трудния момент и успя да преодолее огромни предизвикателства от различен характер.

По същото време, през ноември 1990 г. президентът Желев и съпругата му Мария Желева посетиха Япония, за да присъстват на церемонията по коронясването на император Акихито. Тогава аз работех като дипломат в посолството на Япония в България и като преводач и съпровождащо лице имах честта да придружавам делегацията на г-р Желев по време на неговия престой в Япония. Тъй като не разполагам с детайлната програма и записките от визитата му, ще се опитам да възпроизведа онези моменти, които

Японският посланик Такаши Коидзуми приветства г-р Желю Желев в резиденцията си по случай националния празник на Япония – декември 2013 г.

Япония

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН
БРОЙ 2 (87), ГОДИНА XVII,
МАРТ 2015

са останали в паметта ми. По време на церемонията на коронясването, президентът Желев и съпругата му се срещнаха с Техни Величества Императора и Императрицата на Япония. Освен това, те имаха поредица от срещи с тогавашния министър-председател на Япония Тошики Кайфу, с председателя на Долната камара на японския парламент Йошио Сакураучи, с министъра на външните работи Таро Накаяма и с други официални лица. Спомням си, че на гградинското парти в чест на чуждестранните гости в Шиндзюку Гьоен, принцеса Акишинономия Кико заговори президента Желев и съпругата му като ги разпиташе различни неща за България. Освен срещите с държавни и правителствени лица, президентът Желев се среща с японци, които имаха дълбоки връзки с България, като почетния председател на Сока Гаккай и почетен доктор на Софийския университет г-р Дайсаку Икеда, председателя на японската промишлена фондация по корабостроене, сега известна като Nippon Foundation, Рьоиши Сасакава, а също посети и японската корпорация „Тошиба“. Извън тях президентът Желев се среща и с различни японски клубове за приятелство и частни лица, поддържащи тесни контакти с България, чиито имена за мое най-голямо съжаление не си спомням добре. Удивих се, когато председателят на Долната камара на японския парламент Сакураучи заговори за вино, което носи името на известната в миналото холивудска звезда Грета Гарбо, след което разговорът продължи за това колко добри вкусови качества имат българските вина. Когато разбра, че президентът Желев е философ по образование, почетният председател на Сока Гаккай г-р Дайсаку Икеда започна да се интересува от неговите възгледи за такива древногръцки философи като Сократ и Платон. Силно се впечатлих, когато разговорът се прехвърли върху стиховете на поета-революционер Христо Ботев. И досега си спомням с носталгия вечерта преди отпътуването на делегацията от Япония, когато президентът Желев ме покани в стаята в хотела, в която бяха отседнали, да си поговорим на чаша питеие.

В моята дълга кариера на дипломат е имало голям брой случаи, в които съм съпровождал високопоставени лица с ранг на държавни глави от различни страни при тяхното посещение в Япония. Не бяха редки случаите, когато бе трудно да се сближиш с тях поради дистанцията, която спазваха спрямо

обкръжаващите ги. Впечатлението, което създаваше Д-р Желев в околните, бе напълно противоположно на това. Той беше един непринуден, приятелски настроен човек, който предразполагаше околните към близост. Контактуваше напълно непринудено с един млад дипломат като мен, без да поставя никакви прегради помежду ни. В действителност тогава се говореше, че независимо, че е президент, той живее в обикновен апартамент като останалите хора, а жена му се реди на опашка както всички други, когато пазарува. От друга страна, аз успях да почувствам, че това е човек с твърд характер, със силна вяра и убеждения и не би се огънал пред никого, за да ги отстои. Независимо, че прекарах само няколко дни с него по време на престоя му в Япония, аз заобичах именно този г-р Жельо Желев.

Пристигнах като извънреден и пълномощен посланик на Япония в България преди около 2 години и 5 месеца. Непосредствено след встъпването ми в длъжност направих посещение на вежливост при г-р Жельо Желев. Стори ми се малко поостарял, но когато ме посрещна, на лицето му се появи същата блага усмивка, която си спомнях от преди 23 години. След това сме се срещали по различни поводи и сме разменяли по няколко думи. Искаше ми се да го покана на обяд или вечеря, за да поговорим надълго и нашироко. Но в крайна сметка, пропуснах тази възможност, за което сега наистина много съжалявам.

Ще запазя дълбоко в душата си чувствата на бившия президент г-р Жельо Желев и неговите думи, че ще продължи да бъде един добър приятел на Япония. Ето защо самият аз ще продължа да работя за насърчаване на приятелството между Япония и България.

Президентът Жельо Желев по време на официалната си визита в Япония през 1990 г. – разговор с японския премиер Тошики Кайфу (1989-1991), подпомогнат в превода от сегашния посланик на Япония в България Такаши Коидзуми (в центъра)

политика / икономика

Мерки за борба с дефлацията и „Абеномиката“

На 2 февруари 2015 г. Сусуму Уеда, съветник в Посолството на Япония в София, изнесе лекция на тема „Мерките за борба с дефлацията и Абеномиката“ по време на експертен форум под надслов „Дефлацията: икономически и социални измерения“, организиран съвместно от Конфедерацията на независимите синдикати в България (КНСБ) и Съюза на икономистите в България (СИБ). Тук представяме част от изнесената лекция.

- **Дефлацията в Япония**

Както Ви е известно, през последните 20 години сме свидетели на продължителна дефлация в Япония. След 1994 г. само през 1997 и 2008 г. индексът на потребителските цени на годишна база е по-висок от 1%. През 1997 г. стойността на индекса на потребителските цени от 1.8% се дължи на увеличението на ДДС от 3% до 5% през април същата година, а стойността му от 1.4% през 2008 г. е резултат от влиянието на инфлацията в глобален мащаб, произтичаща от покачването на цените на природните ресурси като суров нефт и др. и на цените на хранителните продукти. При тези обстоятелства на продължителна дефлация се стигна до застои на корпоративната дейност, като фирмите се въздържаха от капиталови и нови инвестиции. Също така се наблюдаваше продължителна стагнация в трудовите възнаграждения.

Сега дефлацията в Европа предизвиква безпокойство, като някои считат, че тя се дължи на спада на цените на суровия петрол. От своя страна, дефлацията в Япония е резултат от разнообразни фактори, в т. ч. структурни проблеми в японската икономика, намаляване на населението в трудоспособна възраст вследствие на намалената раждаемост и неговото застаряване и други. По тази причина Абеномиката не се свежда единствено до мерки на експанзивна парична политика, а се цели цялостно излизане от дефлацията чрез структурни реформи, които да доведат до устойчиво развитие на японската икономика.

- **Абеномиката – политика за устойчиво развитие на японската икономика**

Абеномиката се крепи на 3 основни стълба. Първият стълб е **смела монетарна политика**. Още с встъпването си в длъжност през януари 2013 г., правителството на Шиндзо Абе се опита да промени негативното съзнание за дефлация, залегнало сред бизнеса и домакинствата, чрез смела монетарна политика, включваща удвояване на паричното предлагане на пазара за 2 години с цел повишаване на цените с 2%.

Вторият стълб е свързан с **фискалната политика**. Осъзнавайки необходимостта от плавно излизане от дефлацията, правителството предприе

© The Government of Japan.

проактивна фискална политика, с цел повишаване на ефективното търсене. Правителството само по инициатива за насърчаване на търсенето чрез допълнителен бюджет от 10 трилиона йени.

Конкретен пример за това е предоставянето на субсидии на фирми, които възнамеряват да изнесат своето производство в чужбина поради скъпата йена и високите енергийни разходи. По този начин, като им предостави субсидии за капиталови инвестиции, правителството си постави за цел да накара тези фирми да инвестират в Япония, като по този начин създават благоприятна среда за откриване на нови работни места в страната.

Разбира се, благоприятният икономически цикъл, който започна да се очертава в резултат на мерките по тези два стълба, не трябва да бъде временен. Този благоприятен цикъл трябва да бъде обвързан с устойчив растеж на икономиката. Конкретните политики за постигане на това са разработени в **„Стратегията за растеж“**, като трети опорен стълб на Абеномиката.

- **Третият стълб: „Стратегията за растеж“**

„Стратегията за растеж“ се базира на 4 основни принципа: „Насърчаване на инвестициите“, „Понадлъжна интеграция в световната икономика“, „Активно използване на човешките ресурси“ и „Създаване на нови пазари.“ „Стратегията за растеж“ обобщава различни мерки, включително дерегулация, които да позволят на частните фирми и физическите лица да реализират истинския си потенциал и посочва пътя, който води до устойчив икономически растеж.

Най-напред, **„Насърчаването на инвестициите“** има за цел, посредством смели регулативни и институционални реформи, грастично съкращаване на данъците за инвестиции и др., да насърчи фирмените инвестиции и да постигне в максимална степен активизиране на дейността в частния сектор. Кон-

кретен пример за това е реформата на корпоративния данък. Корпоративният данък в България е 10%, а реалната корпоративна данъчна тежест през 2010 г. в Япония, която отчита националните и местни данъци, е 39.54%. Ето защо, през април 2014 г. реалната корпоративна данъчна тежест бе намалена с 2.4%. Освен това, през финансовата 2015 година ще стартира ново намаление, така че за няколко години тя да достигне до нива, по-ниски от 30%.

Освен това се провеждат редица реформи за насърчаване на инвестициите, като например (1) въвеждане на данъчни облекчения за капиталови разходи за съвременни машини и съоръжения, имащи за цел да улеснят инвестициите в страната; (2) въвеждане на специален режим при фирмени тестове, позволяваща фирми да тестват нови продукти и технологии с преференции само ако са осигурили мерки за тяхната безопасност; (3) подпомагане на развитието на градовете чрез създаване на т.нар. Национални стратегически специални зони за градско развитие и (4) предоставяне на повече възможности на частните предприятия да управляват публични съоръжения чрез разширяване на възможностите за използване концесионни договори.

За **по-нататъшно интегриране в световната икономика** се предприемат мерки като облекчаване или отпадане на изискванията за издаване на визи на чужденци, с цел привличане на повече чужди туристи в Япония; разширяване обхвата от стоки и услуги за чужденци, освободени от ДДС; активно насърчаване на икономическото партньорство, като се започне от преговорите по споразуменията за Транстихоокеанско партньорство и Икономическото партньорство между Япония и ЕС; разкриване на възможности да се насърчат съвременни японски технологии в ТЕЦ и АЕЦ, най-съвременни медицински технологии, селскостопански продукти и др. чрез активизиране на визитите на японски политици на високо равнище в чужбина; подкрепа на дейности за представянето на японска кухня и японска мода, които показват очарованието на Япония.

Що се отнася до Споразумението за икономическо партньорство между Япония и ЕС, миналата година през ноември в разговорите на японския министър-председател Шиндзо Абе с председателя на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер, двете страни потвърдиха намерението на ЕС и Япония да положат съвместни усилия за постигане на принципно споразумение през 2015 година.

Относно **активното използване на човешкия ресурс**, на първо място се предприемат мерки за изграждане на благоприятна инфраструктура, която да позволи на жените да съвместят професионалния и семейния живот. В България много жени се реализират в различни обществени сфери, включително и като министри. В японското общество, поради застаряване на населението и намаляване на раждаемостта, също има стремеж за все по-активна

роля на жените като работна сила. Предвижда се увеличение на броя на детските ясли и градини и на възпитателите, а също и на размера на плащанията при отглеждането на деца, които да позволят на жените спокойно да отглеждат своите деца и да продължат да работят. Паралелно се предприемат мерки като въвеждане на задължение за държавните и местни органи на управление и фирмите с повече от 300 служители да определят числени цели за дял на жените на ръководни длъжности и др., както и да направят обществено достояние планове с мерки, насочени към активната роля на жените.

В допълнение се полагат усилия за разширяване възможностите за работа на чужденци, например чрез облекчаване на визовите изисквания и т. н. за висококвалифицирани специалисти, както и чрез приемане, като спешна мярка до 2020 г., на чуждестранни работници, добили в Япония технически умения в областта на строителството или корабостроенето, които ще имат възможност за работа 2 години след това.

По отношение на **създаването на нови пазари** се цели разработване на пазарите чрез решаване на съществуващите проблеми един по един. Например в момента индивидуалните домакинства не могат да избират доставчика на електроенергия, но се планира пълно либерализиране на енергийния пазар до 2020 година. В допълнение, бе създадена възможността за онлайн закупуване на медикаменти, за които няма необходимост от рецепта, което прави лесно достъпни за населението медикаментите за лечение при леки заболявания.

В сектор земеделие се преразглежда съществуващото от 40 години регулиране на производството на ориз, като правителството възнамерява в срок до 5 години да позволи свободно отглеждане на ориз.

Средната площ на земеделските стопанства в Япония е изключителна малка и възлиза на 2.27 хектара, което е 1/1300 от това на Австралия, 1/75 от това на САЩ, 1/6 от това на ЕС и около 1/5 от средната площ в България. За да се преодолее този проблем, се предвижда създаването на „интегрирана банка на обработваема земя“, която да мотивира онези, които искат да се занимават със селско стопанство, да се интегрират в конкурентоспособни, консолидирани земеделски масиви.

• **Постижения на Абеномиката до момента и нейното бъдеще – с поглед към преодоляването на дефлацията**

Изминали са едва 2 години от прилагането на мерките по първия стълб на Абеномиката, но вече се наблюдава значително подобрене в редица икономически показатели като цените на акциите, икономическия растеж, корпоративните печалби, трудовата заетост и т.н.

Първо, що се отнася до реалния ръст на БВП, при сравнение между второто полугодие на 2012 г., ко-

зато Абеномиката още не бе въведена, и първото полугодие на 2014 г., ще видим, че реалният ръст на БВП е общо 2.9%. Освен това, за 1 година и 11 месеца след въвеждането на Абеномиката, акциите са се повишили с 65%. Ефективното съотношение на предложения за работа към кандидатури за работа остава на високо равнище от 1.09. Това съотношение бе 0.82 през ноември 2012 г., което означава, че по това време дори да искаш да работиш, предлагането на работна сила надвишаваше нейното търсене, докато в момента търсенето надвишава предлагането. В допълнение, след встъпването в длъжност на администрацията Абе, заетостта сред жените се увеличи с 750 000 души, като през септември 2014

г. достигна 27.35 милиона души.

В течение на последните няколко месеца, индексът на потребителските цени, изчислен спрямо предходния месец, остава непроменен. Но ако се вземе предвид същият индекс, изчислен в сравнение с предходната година, то се вижда, че стойността му плавно се покачва, което ни позволява да кажем, че се наблюдава тенденция на постепенно излизане от дефлацията. Японското правителство възнамерява да ускори възстановяването на щетите от Големото земетресение, осъществявайки заедно с това третия стълб на Абеномиката – „Стратегията за растеж“, с цел да се гарантира преодоляването на дефлацията и да се постигне устойчив икономически растеж.

култура / образование

Национален фестивал по бойни изкуства „Кацу Джин Кен“ в Костинброд

На 31 януари 2015 г. в Народно читалище „Иван Вазов“ в гр. Костинброд се проведе национален фестивал с демонстрации на бойни изкуства под патронажа на Посолството на Япония в София. На събитието присъства секретарят по културните въпроси Мивако Токумицу.

Това е вторият подобен фестивал, който от миналата година се провежда по инициатива на Ангел Ангелов, председател на Сдружение „Фунакоши“ и старши инструктор по айкидо в клуб „Фуна“.

Прег публиката бяха демонстрирани техники по айкидо, карате, джудо, таекуондо, кунг фу, винг чун и др., а в паузите между демонстрациите публиката се наслажда на ритмите на българските народни танци.

Годишна среща на японския посланик с бивши стипендианти на японското министерство на образованието (Монбукагакушо)

На 19 февруари 2015 г. в резиденцията на японския посланик в София се състоя годишна среща с бивши стипендианти на японското министерство на образованието, обучавали се в Япония с държавна стипендия по различни програми в периода 1995-2014 г. Присъстваха около 60 стипендианти.

Ежегодната среща на стипендиантите от България има за цел да бъде повод за споделяне на мнения и познания, както и за изграждане на мрежа, която да съдейства за укрепването на японо-българските двустранни отношения.

В словото си към присъстващите посланик Така-

ши Коидзуми сподели, че през последните 23 години Япония е отпуснала държавни стипендии за обучение на над 480 българи и изрази задоволство, че бившите стипендианти прилагат в професионалната си реализация наученото в Япония и като добри познавачи на страната, допринасят за сближаването на Япония и България. „Ще съм щастлив, ако днешната ни среща се превърне в добър повод стипендиантите да общуват пълноценно помежду си и да разширят възможностите си за реализация в бъдеще“, заяви Негово Превъзходителство. Посланикът представи накратко и събитието, с които беше отбелязана изминалата юбилейна за

българо-японските отношения 2014 година. Словото на посланика беше последвано от обръщение на председателя на Асоциацията на стипендиантите на японското министерство на образованието „Монбушо Алумни – България“, създадена през 2005 г., арх. Милена Маркова, която запозна присъстващите с целите на организацията и направеното готук.

След приветствията на официалните лица, двама от бившите специалисти направиха презентации за обучението си в Япония и последвалата си реализация в България. Това бяха Стела Живкова, специализирала

философия и музикология в Осака, която в момента е началник отдел „Образование“ в район „Люлин“ на Столична община и Янко Попов, защитил магистратура по глобален мениджмънт и ръководител на собствена IT фирма, който обаче продължава да практикува и първата си страст – преподаването на японски език.

Презентациите гребнаха присъстващите със своята непосредственост и задълбоченост, като гостите с радост си припомниха своите собствени преживявания в Япония и добрите контакти с японските си приятели.

Годишна среща на японския посланик с българските участници в Програмата за международен обмен AFS

На 4 март т. г. в резиденцията на японския посланик в София се проведе среща на участниците от България в международната програма за обмен AFS. Присъстваха 48 гости, сред които 15 участници в AFS.

Програмата се администрира от AFS-Ярап с финансовото съдействие на компанията Мейджи и организационната подкрепа на посолството на Япония в България. Предоставя възможност за 6-седмичен престой на български ученици в Япония и има за цел да насърчи обмена между младите хора от двете страни. От 2009 г. насам ежегодно се провежда селекция на кандидати от 18 СОУ „Уилям Гладстон“ в София, Националната търговско-банкова гимназия и СОУ „Васил Левски“ – гр. Русе, а от тази година и от столичното 138 СОУ „Проф. Васил Златарски“, като най-добрите четирима от тях взимат участие в програмата. Общият брой на българските ученици, участвали в AFS, вече възлиза на 24 души.

В словото си към присъстващите посланик Такаши

Коидзуми изрази своята радост от факта, че програмата дава възможност на българските ученици да придобият ценен опит от контакта си с Япония. Посланикът изрази надежда, че в рамките на създадената група на българските участници в AFS, те ще продължат да поддържат връзки помежду си и да обменят информация, като с това насърчават и добрите контакти между Япония и България като цяло.

Г-н Хиромичи Оно, експерт от AFS-Ярап, благодари за възможността да общува с вече бивши участници по програмата и изрази надежда, че българските ученици ще се превърнат в своеобразен културен мост, свързващ България и света.

Официалната част на срещата завърши с последователни презентации на четиримата участници в програмата през 2014 г., в които те с много снимки споделиха с присъстващите своите впечатления от Япония – за живота си там, за приемните си семейства и японските си приятели.

Десет българи заминаха за Япония като стипендианти на японското министерство на образованието

На 10 март т. г. в резиденцията на японския посланик в София се състоя официалното изпращане на десет българи, спечелили стипендии на министерството на образованието на Япония. От м. април на всички тях им предстои да се обучават в различни японски университети, като осем от тях ще специализират в избрана област на науката, а двама ще преминат 5-годишен курс на обучение и ще се дипломират като бакалаври.

На срещата присъстваха още проф. Димо Платиқанов, президент на Международна фондация „Св. Св. Кирил и Методий“, която вече 22 години администрира провеждането на изпитите за обучение в Япония, Михаил Тачев, генерален секретар на Фондацията, представители на Клуба на приятелите на Япония в България „Нихон Томоно Каї“, преподаватели по японски език, бивши стипендианти, журналисти и др.

До момента правителството на Япония е отпуснало стипендии за обучение по различни програми на 490

българи. След дипломирането си, много от тях дават своя ценен принос не само за развитието на японо-българските отношения, но прилагат придобитите в Япония опит и знания в различни сфери на обществения и икономическия живот в България.

По време на официалната церемония след словото на японския посланик с кратко приветствие от името на специализантите към гостите се обърна Мария Стойчева, която ще специализира архитектура в Чиба, а от името на заминаващите бакалаври кратки думи на благодарност отправи Йордан Йорданов, бъдещ студент по финанси. Янко Попов, бивш стипендиант с магистърска степен по глобален мениджмънт от Университета Осака, представи презентация за обучението си в Япония и сподели с присъстващите своя опит и преживявания, като им даде ценни съвети за това, което им предстои.

Часове за Япония в българските училища

През м. февруари 2015 г. посолството на Япония в България осъществи три посещения в български училища с цел популяризиране на японската култура. Над 120 ученици, които са бъдещето на всеки един народ, се запознаха с различни постижения на японския бит и култура.

- **Открит урок по икебана в Езикова гимназия „Д-р Петър Берон“ в Кюстендил**

На 12 февруари в Езикова гимназия в Кюстендил се проведе презентация и уъркшоп по икебана, със съдействието на Школата по икебана „Сога“. Откритият урок се превърна в чудесен повод учениците сами да се докоснат до това класическо японско изкуство като подредят своя собствена цветна композиция.

култура / образование

- **Лекция за японската архитектура**
В Софийската гимназия по строителство,
архитектура и геодезия

На 18 февруари лекция, посветена на съвременната японска архитектура, изнесе доц. Милена Маркова, зам. декан по международната дейност в УАСГ, специализирала архитектура като стипендиант на японското министерство на образованието и работила дълги години в Япония. Арх. Маркова е и председател на Монбушо Алумни – България. Лекцията ѝ предизвика интерес сред бъдещите архитекти, тъй като представи по гостъпен начин умелото използване на традиционни строителни техники и материали за постигане на една съвременната визия на сградите.

- **Представяне на японската култура**
В 119 СОУ В София

На 26 февруари, в отговор на поканата от страна на столичното училище, посолството на Япония организира открит урок, който запозна четвъртокласниците с далечната страна. Беше показан кратък видео материал за японските пролетни празници и училищния живот в Япония, последван от първомартенска работилничка за мартеници-оризаги. Учениците сами изработиха свои оригинални мартенички, като необикновеното съчетание на японските и българските традиции беше възприето изключително положително.

Нови книги

- **„Безцветният Цукуру**
Тадзаки и неговите години
на странстване“ – Мураками
Харуки (изд. „Колибри“)

Новият роман на Мураками Харуки излезе през октомври 2014 г. В превод на български език благодарение на субсидия, отпусната по програма на Японската фондация за превод и издаване на японска литература. Българският превод на романа е първият, който се прави на чужд език и е дело на изтъкнатата преводачка Дора Барова, която през 2009 г. беше отличена от правителството на Япония с държавен орден за дългогодишната си и плодотворна преводаческа дейност на знакови японски литературни творби.

- **„За Япония като за Япония“ –**
Пето издание, трийсет години
по-късно – Марко Семов

- **„И аз за Япония“ – Атанас Семов**
През декември 2014 г. по повод 30-годишнината от първото изда-

ние на известната книга на проф. Марко Семов „За Япония като за Япония“, тя беше преиздадена за пети пореден път. Заедно с нея от печат излезе и книгата със записки и спомени от Япония и на сина му Атанас Семов.

